

УДК 657

Заверуха Тетяна

студентка

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Анотація

У статті розглянуто поняття «ділової активності». Проведено аналіз темпів зміни розміру прибутку, обсягу реалізації і активів та зроблено відповідні висновки. Запропоновано основні заходи щодо підвищення ділової активності досліджуваного підприємства.

Ключові слова: ділова активність, фінансовий стан, економічне зростання.

Сьогодні усі підприємства України знаходяться в важких умовах виживання. Вплив таких факторів як конкуренція, недосконалість законодавства, податковий тягар, несприятливий інвестиційний клімат, тощо вкрай негативно діє на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Тому аналіз фінансового стану та пошук шляхів його покращання є актуальним питанням для будь-якого підприємства. Одним з важливих напрямів аналізу фінансового стану підприємства є аналіз його ділової активності.

Теоретико – методичні та практичні засади ділової активності знайшли відображення у працях таких вчених, як М.Д. Білик, Г.Г. Кірейцев, Ю.С. Цал-Цалко, А.М. Поддєрьогін, В.О. Мец, Г.В. Савицька, Л.А. Лахтіонова та інші.

В Україні термін «ділова активність» з'явився в 90-і роки з розвитком підприємництва й виникненням таких понять, як діловий ризик і діловий крах, запобігання якого вимагає активних дій від підприємців.

Метою даної статті є розкриття змісту поняття ділова активність, визначення основних показників ділової активності, розгляд співвідношення – «золоте правило економіки» на прикладі ДПДГ «Бохоницьке» інституту кормів УААН, пропозиції щодо основних заходів підвищення ділової активності підприємства.

Ділова активність – це комплексне поняття, яке виражається через систему взаємопов'язаних економічних категорій. Тому, серед науковців є різні підходи до його визначення.

Г.Г. Кірейцев характеризує ділову активність з двох сторін. По-перше, під діловою активністю, на його думку, розуміється процес вибору оптимального співвідношення між наборами економічних ресурсів та окремо між обсягами виробництва і різноманітних продуктів за допомогою цих ресурсів. Про зростання ділової активності в даному прикладі свідчитиме підвищення прибутковості підприємства за умови оптимізації структури використання ресурсів та напрямків виробництва при незмінності інших умов. З іншого боку Г.Г. Кірейцев розкриває сутність ділової активності виходячи з теорії кругообігу ресурсів [1, с.412]. Ми також повністю розділяємо його думку.

Ю.С. Цал-Цалко, наприклад, розкриває зміст ділової активності, доповнюючи теорію кругообігу ресурсів ще двома категоріями: «економічне зростання» та «економічний розвиток». Категорія «економічне зростання» ідентифікується як регулярне та стійке розширення масштабів економічної діяльності шляхом постійного нарощування величини фінансових ресурсів (майна) підприємства, яке доцільно проводити до досягнення ринкової рівноваги (задоволення попиту усіх потенційних споживачів). Поняття «економічний розвиток» пов'язується з використанням на підприємствах глобальних за своїм змістом досягнень технологічного прогресу, який в наш час є стрімким і дає змогу підприємствам швидко ставати лідерами на ринку [3, с.401-403].

Тобто, варто зазначити, що дослідження ділової активності є досить важливим і актуальним, особливо на даному етапі розвитку підприємств в Україні.

Ділова активність проявляється в динамічності розвитку підприємства, швидкості обороту засобів підприємства.

Показники ділової активності дають змогу оцінити ефективність використання підприємством власних коштів. До цієї групи належать різні показники оборотності. Вони мають велике значення для оцінювання фінансового стану підприємства.

Для наочності відобразимо основні показники ділової активності у таблиці 1.

Таблиця 1

**Оцінка ділової активності ДПДГ «Бохоницьке» Інституту кормів
та сільського господарства Поділля НААН**

№ з/п	Показники	Роки			Звітний рік до базисного,±
		2011	2012	2013	
1.	Коефіцієнт оборотності активів	0,3	0,4	0,6	0,3
2.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	9,3	9,3	9,4	0,1
3.	Термін оборотності дебіторської заборгованості, днів	38,7	38,7	38,3	-0,4
4.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	13,5	8	7,5	-6
5.	Термін оборотності кредиторської заборгованості, днів	26,7	45	48	21,3
6.	Коефіцієнт оборотності запасів	5,7	7	8,1	2,4
7.	Тривалість оборотності запасів, днів	63,2	51,4	44,4	-18,8
8.	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,4	0,7	2,6	2,2
9.	Тривалість операційного циклу, днів	101,9	90,1	82,7	-19,2
10.	Тривалість оборотності оборотних засобів, днів	75,2	45,1	34,7	-40,5
11.	Фондовіддача основних засобів, грн.	2,1	2,3	1,9	-0,2

Доцільно зазначити, що коефіцієнт оборотності активів – це узагальнюючий показник оборотності всього капіталу, авансованого в майно (активи) підприємства. Аналізуючи, коефіцієнт оборотності активів ДПДГ «Бохоницьке» можна спостерігати тенденцію до збільшення даного показника в 0,3 рази, порівнюючи 2013 рік і базисний 2011. Рентабельність досліджуваного підприємства від’ємна, звідси випливає, що зростання оборотності активів на 0,3 рази призведе лише до зростання суми збитків.

У цілому ділова активність підприємства за аналізований період зменшилася і має невисокий рівень. А низький рівень ділової активності не дозволяє підприємству розвивати свої потенційні можливості, він свідчить про наявні загрози кризового стану, про низький рівень попиту на продукцію, низьку конкурентоспроможність підприємства, неефективність фінансово-економічної політики на підприємстві.

В процесі дослідження проводиться співставлення темпів зміни розміру прибутку, обсягу реалізації та активів. Оптимальним вважається співвідношення, що у світовій практиці отримало назву "золоте правило економіки":

$$100\% < TC.K. < TP < TP \quad (1)$$

Вищевказане співвідношення показників діяльності ДПДГ «Бохоницьке» матиме такий вигляд: $100\% > 30\% < 58,9\% > -0,6\%$.

Це свідчить про невиконання «золотого правила економіки», а саме про негативну динаміку ефективності діяльності і використання капіталу досліджуваного підприємства.

На основі аналізу ділової активності та ефективності господарювання ДПДГ «Бохоницьке» можна зробити висновок, що господарство нерентабельне, збиткове, має невисоку фінансову стійкість. Рівень ділової активності даного підприємства має низький рівень.

Звичайно, на сьогоднішній день таку характеристику можна дати майже всім підприємствам в Україні. Тому, на нашу думку доцільними є такі заходи щодо підвищення ділової активності та ефективності господарювання досліджуваного підприємства:

1. Знижувати собівартість виробництва продукції.
2. Проводити заходи щодо прискорення оборотності оборотних активів та підвищення ефективності їх використання.
3. Підвищувати ефективність використання майна.
4. Проводити швидшу реалізацію продукції, не затримувати її на складі.
5. Розширювати ринок збуту продукції власного виробництва.
6. Шукати резерви підвищення рентабельності [2, с.132-135].

Для покращання фінансового стану ДПДГ «Бохоницьке» інституту кормів УААН необхідно:

1. Слідкувати за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості;
2. Контролювати стан розрахунків за простроченою заборгованістю;
3. Своєчасно виявляти недопустимі види дебіторської і кредиторської

заборгованості.

Усі ці заходи, на нашу думку, допоможуть підприємству досягти рівня фінансової стабільності та підвищити показники ділової активності.

Отже, на нашу думку на підприємстві необхідно систематично проводити аналіз фінансового стану, однією з складових якого є оцінка ділової активності та ефективності господарювання підприємства.

Список використаних джерел

1. Кірейцев, Г.Г. Фінансовий менеджмент : навч. Посібник / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
2. Колісник, В. Ю. Розробка пропозицій щодо вдосконалення методики аналізу фінансового стану підприємства [Текст] / В. Ю. Колісник // Управління розвитком [Текст] : збірник наукових робіт. – 2013. – № 4 (144). – С. 132–135.
3. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – С. 402–413.

УДК 65.012.23

Зозуляк Марта

асистент

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація

У статті розглянуто сутність та необхідність антикризового управління в сучасних умовах господарювання. Досліджено чинники формування якісно нових управлінських рішень у процесі діяльності підприємства за умов кризового середовища. Визначено зміст та роль комплексного аналітичного забезпечення для ефективного здійснення антикризового управління підприємством.

Ключові слова: кризове явище, антикризове управління, антикризові заходи, техніко - економічний аналіз, методологія аналізу, ефективність управління.

У життєдіяльності будь-якого суб'єкта господарювання можливий вияв кризових явищ, уникнути яких у багатьох випадках неможливо, проте можна зменшити їх гостроту, якщо враховувати його функціональні можливості, а також своєчасно помітити появу кризових симптомів. У такому розумінні будь-яке управління діяльністю підприємства повинно бути антикризовим, тобто побудованим на врахуванні кризової небезпеки. Необхідність антикризового управління визначається цілями розвитку організації, а проблематика такого управління досить різноманітна, що, в свою чергу, робить його актуальним для досліджень, особливо за умов сучасного нестабільного та ризикованого